

Slávnosť všetkých svätých

1. November 2021

Mt 5, 1 -12a

Milé sestry a bratia v Kristovi

Včera sme spomínali, že pred Bohom tvoríme spoločne jeden boží ľud. Spomenuli sme aj, že otázka spásy sa týka celého spoločenstva – nejde len o individuálnu záchranu jednotlivcov. Dnešný sviatok nám myšlienku spoločenstva cirkvi, putujúceho božieho ľudu ešte viac podčiarkuje. Oslavujeme všetkých svätých – tých, ktorí Ježiša Krista, jeho myšlienky, jeho odkaz niesli dejinami – chránili ho pred príbojmi času, rôznych spoločenských systémov. Tento sviatok sa nám v kalendári aj v našom všeobecnom povedomí zároveň spája s pamiatkou všetkých zosnulých. Oba tieto sviatky nám pripomínajú súvis života naprieč časom súvis prítomnosti s minulosťou aj s budúcnosťou.

Naše spomínanie súvisí aj s tým, že sa končí aktívnejšia časť roka a v prírode nastupuje obdobie oddychu, kedy sa život v prírode ale často aj náš osobný viac sťahuje do svojho vnútra, do svojej podstaty. Uvedomujeme si viac aj tých, ktorí nás už predišli. Navštevujeme hroby svojich blízkych. Hroby predstavujú zvláštne miesto, ktoré sa nám prihovára paradoxne opakom toho čo naznačujú. Je to mŕtve miesto, a predsa si tu najintenzívnejšie pripomíname život, spája sa nám nie so smrťou ale so životom. Hoci predstavujú hroby miesto, práve pri nich si uvedomujeme, že život nie je záležitosťou miesta, ale deja, času. Ožívajú tu dávne rozprávania, rozhovory, ktoré sa premietajú do súčasnosti, dokonca z nich vieme čerpať aj pre budúcnosť. Tieto na pohľad neživé mŕtve miesta sú pre nás výzvou, ktorá nás chce inšpirovať k aktivite, k tomu, aby sme aj my čas svojho života využili.

Niečo podobné poznáme aj v cirkvi – uctievať si svojich patrónov, svätcov, ktorí vynikli v tom ktorom spoločenstve a ktorí udržali poklad viery aj pre ostatných. Neboli to len misionári, ohlasovatelia evanjelia, neboli to len mučeníci. Patrili k nim aj tí, ktorí evanjelium sprítomnili v rôznych stavoch, rôznych spôsoboch života, v rôznych spoločenských pozíciách. Aj v prípade svätcov si uctievať miesta, hroby, relikvie – tzv. sväté ostatky. Ony majú pre nás podobný význam ako hroby našich blízkych. Na jednej strane negujú sami seba, sú len mŕtvou vecou, na druhej strane práve touto negáciou poukazujú na to dôležitejšie - na to, čo pretrváva. Poukazujú na vzťahy, na život, ktorý vytvárali.

Dnes sme čítali blahoslavenstvá – ústavný zákon tohto spoločenstva, cirkvi – ako spoločenstva svätosti. Ani blahoslavenstvá - ak chápeme život človeka izolovane - nemajú vo svete príliš veľký zmysel. Aj ony nám pripomínajú niečo, čo samo o sebe nedáva zmysel, čo skôr treba prekonať, odstrániť: chudobu, hlad, smäd – nedostatok vody, smútok, spoločenský útlak, prenasledovanie. To sú stavy, ktoré sa snažíme vyriešiť vhodným usporiadaním spoločnosti, vhodnými zákonmi. A predsa – zároveň nás odkazujú na niečo iné – na komplex vzťahov, v ktorých sa život rozvíja. Ak život chápeme v jeho celku, nielen mechanicky – a o to by nám kresťanom malo ísť - vtedy vystúpia do popredia aj tí, ktorým v spoločnosti nejde len o moc, ktorí nehľadajú len svoj vlastný blahobyť. Ktorí sa vedia deliť so svojimi dobrami, vedia sa zrieknuť aj toho, na čo majú nárok, právo. Ktorí nestupňujú konflikty ani vtedy, keď sú presvedčení o svojej pravde. Ktorí sa snažia vytrvať aj tam, kde iní prepadávajú depresiám. Ktorí sa snažia dať novú šancu aj tým, čo v živote pochybili. Ktorým natoľko

záleží na spravodlivosti, že vedia zniesť aj prenasledovanie. To všetko preto, lebo cítia vo svojich zápasoch aj pomoc vyššej moci, pomoc Boha a jeho blízkosť nášmu životu.

Či už hroby, alebo relikvie, ony nám pripomínajú, že život sa odohráva v jednej veľkej časovej línii, kde na seba navzájom nadväzujeme. Kde sme si blízki aj s tými, ktorí zápasili so životom pred nami, a kde si uvedomujeme svoju zodpovednosť aj voči tým, čo prídu po nás. To pripomína aj myšlienka odpuškov pre zosnulých, ktoré môžeme získať pre tých, čo nás už predišli. Je to myšlienka kontinuity života, v ktorej život chápeme akoby štafetu, v ktorej jedni môžu doplniť a napraviť chybu, či zaváhanie tých druhých. Pretože – naprieč časom – bežíme životom spolu, vytvárame jeden putujúci, (alebo v tomto obraze bežiaci) boží ľud.

V tomto zmysle nie je potrebné počítať a deliť na svätých o ostatných zosnulých. Vízia svätého Jána hovorila o množstve svätých, ktorí stoja pred Bohom zo všetkých kmeňov a jazykov, zo všetkých časov dejín. 144 000 predstavuje číslo plnosti, ktoré ak by sme ho chceli rozložiť vznikne násobením dvoch tuctov – násobením plnosti pomocou čísiel 12 krát 12. Iný spis sv. Jána hovorí, že sa nachádzame v plynutí času, v dejinách, ktoré stále trvajú – v ktorých sme božími deťmi, ale ešte sa neukázalo, čím budeme. Snažme sa aj my prispieť k tomu, aby ten výsledok bol čo najlepší.

Viliam Arbet